

Τίμιος Σταυρός

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θεολογικό πλαίσιο

Ο Σταυρός αποτελεί το υπέρτατο σύμβολο της πίστης μας. Υπενθυμίζει διαρκώς τον θάνατο του Σωτήρα μας Χριστού, και μάλιστα με θάνατο ατιμωτικό, προορισμένο για τους χειρότερους των εγκληματιών. Ακριβώς αυτός ο χαρακτήρας του σταυρικού θανάτου αναδεικνύει ακόμη περισσότερο το μέγεθος της αγάπης και της φιλανθρωπίας του Θεού. Αυτή είναι η αιτία, ώστε, ως Χριστιανοί, να έχουμε μεταβάλλει ένα θανατικό όργανο σε υπέρτατο σύμβολο ευλογίας, αλλά και δρόμου, τον οποίον καλούμεθα να βαδίσουμε. Με άλλα λόγια, ο Σταυρός που κάνουμε, ο Σταυρός που φοράμε, ο Σταυρός που σε κάθε περίπτωση επικαλούμαστε, συμβολίζει την επιθυμία μας να αναλάβουμε την ευθύνη αναγέννησης αυτού του κόσμου, αλλά και την προθυμία μας να υποστούμε συνέπειες λαθών που διαπράχθηκαν από άλλους, στο όνομα της αγάπης, που ο Αρχηγός της πίστης μας μας δίδαξε με λόγους, κυρίως όμως με το έργο και τη θυσία Του. Κάθε φορά που στο ξεκίνημα μιας δράσης μας κάνουμε τον Σταυρό μας, είναι σα να διευρύνουμε τα κίνητρά μας και να δεσμευόμαστε πως κάθε πράξη μας εντάσσεται σε μια αποστολή που ως Χριστιανοί έχουμε αναλάβει για το καλό του κόσμου και την δόξα του Θεού. Πέρα από αυτά όμως γνωρίζουμε από τους αγίους μας και τους ασκητές

της πίστης μας πως το σχήμα του Τιμίου Σταυρού αποτελεί και το υπέρτατο πνευματικό όπλο, υπό του σημείου του οποίου συντρίβονται ανίσχυρες και πανικοβλημένες όλες οι ενάντιες σκοτεινές πνευματικές δυνάμεις.

Σκοπός

- **Να εμπεδωθεί η ΠΙΣΤΗ στην παρουσία του Θεού και η ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ στη δύναμη και την αγάπη Του.**

Ο Σταυρός είναι το σύμβολο της παρουσίας του Χριστού στη ζωή μας. Κάθε φορά που τον κάνουμε, ομολογούμε πως οδηγός μας σε κάθε τι είναι Αυτός. Ο Σταυρός είναι δύναμη, παρηγοριά, προστασία και μας θυμίζει πως ο Χριστός είναι ο Κύριος όλης της Δημιουργίας.

- **Να εμπεδωθεί η ΕΛΠΙΔΑ για έναν καλύτερο κόσμο που θα γίνει με την υπακοή στο θέλημα του Θεού.**

Ο Σταυρός είναι σύμβολο θυσίας. Με αυτόν, ο Χριστός έστειλε ένα μήνυμα σε όλη την ανθρωπότητα: Ο κόσμος αυτός θα ξεπεράσει τις δυσκολίες, όταν ο κάθε άνθρωπος είναι έτοιμος να θυσιαστεί για το καλό του διπλανού του.

- **Να εμπεδωθεί η ΑΓΑΠΗ, δηλ. η συμπεριφορά του παιδιού προς το περιβάλλον του σύμφωνα με το θέλημα και το παράδειγμα του Θεού και να αποκτηθούν καλές συνήθειες.**

Ο χριστιανός πρέπει να φοράει Σταυρό. Αλλά δεν αρκεί αυτό. Κάθε φορά που τον βλέπει, πρέπει να θυμάται, πως ο Θεός που πιστεύει κήρυξε την αγάπη και τη συνώμη. Ο Σταυρός έχει δύναμη όταν συνοδεύεται από τη δική μας πίστη και τη δική μας αγάπη στον Εσταυρωμένο. Κάνουμε τον Σταυρό μας σε κάθε περίπτωση, ποτέ όμως χωρίς ευλάβεια και σεβασμό.

Τα μηνύματα

Πάντα με μικρές και απλές προτάσεις

- Ο Σταυρός έχει την ευλογία του ίδιου του Χριστού.
- Ο Σταυρός είναι το σημάδι της πίστης και της αγάπης.
- Κάνουμε πάντα με προσοχή και ευλάβεια τον Σταυρό μας.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μια απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μια ιστορία, μια ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός.

Ένας Σταυρός.

Ανάγνωση του κειμένου

Γίνεται με καθαρή φωνή, παραστατικά και αν θέλεις με συνοδεία μιας ήρεμης μουσικής.

Ο Μέγας Κωνσταντίνος, ο πρώτος χριστιανός αυτοκράτορας πολέμωσε τον ειδωλολάτρη Μαξέντιο κοντά στον Τίβερη ποταμό. Η μάχη ήταν δύσκολη και ο Μέγας Κωνσταντίνος προσευχήθηκε με πίστη στο Θεό για να πάρει δύναμη. Δεν πέρασε πολλή ώρα και είδε στον ουρανό το σχήμα του Τιμίου Σταυρού και την επιγραφή «Εν τούτω Νίκα». Τότε ο Μέγας Κωνσταντίνος διέταξε τους στρατιώτες του σε όλες τις σημαίες και τα λάβαρα να βάλουν το σημείο του Σταυρού. Νίκη λαμπρή ακολούθησε για το στράτευμα του και ο πιστός αυτοκράτορας για να δείξει την ευγνωμοσύνη του κήρυξε ανεξιθρησκεία που σημαίνει ότι οι χριστιανοί θα μπορούσαν να λατρεύουν χωρίς φόβο το Θεό. Με βαθιά πίστη στο Θεό, ο Μέγας Κωνσταντίνος ήθελε να βρει το Τίμιο Ξύλο πάνω στο οποίο σταυρώθηκε ο Χριστός. Το πολύ σημαντικό αυτό έργο ο αυτοκράτορας εμπιστεύτηκε στην μητέρα του την Αγία Ελένη.

Με πολλούς υπηρέτες και χρυσό η μητέρα του αυτοκράτορα έφτασε στους Αγίους Τόπους και χωρίς να χάσει χρόνο άρχισε να ψάχνε για τον Τίμιο Σταυρό. Όμως δεν ήταν εύκολο γιατί είχαν περάσει τριακόσια χρόνια από την Σταύρωση. Όμως η αυτοκράτειρα προσευχήθηκε με πίστη βαθιά και ο παντοδύναμος Θεός έστειλε και πάλι σημάδι. Υπηρέτες της παρατήρησαν ότι μέσα σε ένα σκουπιδότοπο φύτρωνε ένας πανέμορφος θάμνος που μοσχοβολούσε θεϊκά. Ήταν μυρωδάτος βασιλικός. Λίγο πιο κει οι

εργάτες της αυτοκράτειρας μετά από ώρες κοπιαστικής δουλειάς βρήκαν τρεις σταυρούς, ποιος όμως ήταν το Τίμιο ξύλο; Το μυστήριο, καλά μου παιδιά λύθηκε και πάλι με την βοήθεια του Θεού. Από το σημείο περνούσε εκείνη τη στιγμή ένα φορείο με μια βαριά άρρωστη γυναίκα που μόλις άγγιξε το Τίμιο ξύλο έγινε καλά.

Στο σημείο εκείνο η Αγία Ελένη έκτισε μεγαλοπρεπή ναό και τοποθέτησε τον Τίμιο Σταυρό. Από τότε πέρασαν παιδιά μου χρόνια πολλά και μετά από δοκιμασίες οι Άγιοι Τόποι έπεσαν στα χέρια των Περσών που πήραν το Τίμιο ξύλο στην μακρινή τους πατρίδα. Ήταν συμφορά και προβολή για τη Χριστιανοσύνη που ο βυζαντινός αυτοκράτορας Ηράκλειος δεν μπορούσε να ανεχτεί. Χωρίς χάσιμο χρόνου ξεκίνησε μεγάλη εκστρατεία εναντίων των Περσών και αφού τους νίκησε τους υποχρέωσε να του παραδώσουν τον Τίμιο Σταυρό που τον έφερε πίσω στα Ιεροσόλυμα με μεγάλη επισημότητα. Στις 14 Σεπτεμβρίου του 629 μ.χ. ύψωσε και πάλι τον Τίμιο Σταυρό εκεί που τον είχε τοποθετήσει η Αγία Ελένη και λαός και αυτοκράτορας έψαλλαν με πίστη:

*Σώσσον Κύριε τον λαό σου,
και ευλόγησον την κληρονομία σου,
Νίκας τοις βασιλεύσι, κατά βαρβάρων δωρούμενος.
Και το σον φυλάττον δια του σταυρού σου πολίτευμα.*

Αφορμές για συζήτηση

- Τι σας έκανε εντύπωση;
- Τι ακριβώς είδε ο Μ. Κωνσταντίνος στον ουρανό πριν τη μάχη;
- Πώς βρέθηκε ο Τίμιος Σταυρός;
- Γιατί είχε τόση σημασία;

Λέξεις κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μια ή δυο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά.

Μ. Κωνσταντίνος: Ο πρώτος Χριστιανός Αυτοκράτορας. Ίδρυσε την Κωνσταντινούπολη και σταμάτησε τους διωγμούς των Χριστιανών.

Αγία Ελένη: Η μητέρα του Μ. Κωνσταντίνου. Βρήκε τον Σταυρό του Χριστού.

Τίμιος Σταυρός: Το ιερότερο κειμήλιο του Χριστιανισμού.

Εν τούτω νίκα: Δηλ. «Με αυτό θα νικήσεις». Αυτό είδε ο Μ. Κωνσταντίνος λίγο πριν την μάχη δίπλα στον Σταυρό, που φάνηκε στον ουρανό.

Άγιοι Τόποι: Οι τόποι όπου δίδαξε, πέθανε και αναστήθηκε ο Χριστός μας. Όλοι οι χριστιανοί πρέπει να επισκέπτονται τους Αγίους Τόπους.

Παράλληλη δραστηριότητα

Αν θέλεις, μπορείς να έχεις μοιράσει κομμένες φιγούρες, που, κατά την ανάγνωση, μόλις ένα παιδάκι ακούσει το όνομα της φιγούρας που κρατάει, σπκώνεται και την κολλάει σε ένα μεγάλο χαρτόνι, που έχεις ετοιμάσει.

- Σημερινοί πρωταγωνιστές είναι
- Ο Μ. Κωνσταντίνος, η αγία Ελένη.

Επιπλέον δραστηριότητες

Απασχολούμε τα παιδιά με τις δραστηριότητες του βιβλίου τους. Τους αναθέτουμε να χρωματίσουν τα σχέδια του βιβλίου τους. Η επιλογή μεταξύ των δραστηριοτήτων του βιβλίου, θα καθορίσει τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν τα παιδιά. Σήμερα, τα παιδιά θα χρειαστούν:

- Ένα χρωματιστό πιατάκι
- Ένα χρωματιστό χαρτόνι
- Ένα διπλόκαρφο

Παιχνίδι ρόλων και συναισθημάτων

Καλούμε τα παιδιά να εκπροσωπήσουν κάποιον ή κάτι από την ιστορία και να το εκφράσουν με δικά τους λόγια.

Ήσασταν μαζί με τους στρατιώτες της αγίας Ελένης που αναζητούσαν τον Σταυρό. Πώς θα διηγούσασταν αυτά που συνέβησαν σε ένα φίλο σας όταν επιστρέφατε;

Ανάγνωση του παιδικού ποιήματος

Γίνεται με καθαρή φωνή και παραστατικό τρόπο. Προσπάθησε να τηρήσεις με ακρίβεια το μέτρο, ούτως ώστε να καταφέρουν τα παιδάκια να κρατήσουν με παλαμάκια ή ρυθμικά όργανα τον ρυθμό. Το ρεφρέν ή μια χαρακτηριστική φράση που επαναλαμβάνεται ή κάποια που θα την θεωρήσεις σημαντική, την μαθαίνεις από την αρχή στα παιδιά και τους ζητάς να την επαναλαμβάνουν κάθε τόσο. Άλλωστε, τα σημαντικότερα μηνύματα του μαθήματος βρίσκονται μέσα στους στίχους. **Αν θέλεις προσθέτεις μια απλή μελοποίηση.**

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ, ΜΙΑ ΑΓΚΑΛΙΑ (Πότε κάνω τον σταυρό μου)

Σταυρωμένος ο Χριστός μου
και το αίμα Του σταλάζει.
Όταν κάνω τον σταυρό μου
είναι σα να μ' αγκαλιάζει.

Ξεκινά καινούργια μέρα
Στρέφω τη ματιά μου πάνω.
Τον Χριστό καλημερίζω
Πρώτα το σταυρό μου κάνω.

Όλοι γύρω απ' το τραπέζι.
Έφτασε το φαγητό μου.
Να 'χαν όλα τα παιδάκια!
Πρώτα κάνω τον σταυρό μου.

**Σταυρωμένος ο Χριστός μου
και το αίμα Του σταλάζει.
Όταν κάνω τον σταυρό μου
είναι σα να μ' αγκαλιάζει.**

**Εκδρομή! Τα πήρα όλα
Τα παιχνίδια, το παλιό μου.
Ξεκινάει το ταξίδι.
Κάνω πρώτα τον σταυρό μου.**

**Τα αυτοκίνητο μας τρέχει
Βλέπω απ' το παράθυρό μου.
Να και μία εκκλησία!
Σκύβω, κάνω το σταυρό μου.**

**Σταυρωμένος ο Χριστός μου
και το αίμα Του σταλάζει.
Όταν κάνω τον σταυρό μου
είναι σα να μ' αγκαλιάζει.**

**Θυμιατίζω τις εικόνες,
τον Χριστό, τον άγιό μου.
Με αγάπη τους φιλάω.
Πρώτα κάνω τον Σταυρό μου.**

**Κυριακή. Χτυπά καρπάνα!
Για τη Λειτουργία φτάνω.
Λαχταρώ να κοινωνήσω.
Πρώτα το σταυρό μου κάνω.**

**Βράδυ. Τέλειωσε η μέρα.
Δώρα μου 'στειλε ο Χριστός μου:
Την υγεία μου, τους γονείς μου.
Πέφτω, κάνω τον σταυρό μου.**

**Σταυρωμένος ο Χριστός μου
και το αίμα Του σταλάζει.
Όταν κάνω τον σταυρό μου
είναι σα να μ' αγκαλιάζει.**

Αφορμές για συζήτηση

- Τι σας έκανε εντύπωση;
- Τι σημαίνει για τον χριστιανό ο Σταυρός;
- Γιατί πρέπει να κάνουμε συχνά τον Σταυρό μας;
- Πώς πρέπει να κάνουμε τον Σταυρό μας;
- Σε ποια στροφή βρήκατε κάτι που εσείς δεν το κάνετε;

Διαθεματική προσέγγιση

Κάθε παιδικό ποίημα δίνει αφορμή για διαθεματικές προσεγγίσεις.

Σήμερα **λέξεις-κλειδιά** για τη διαθεματική προσέγγιση είναι:

Καινούργια μέρα, φαγητό, ταξίδι, εκκλυσία, εικόνες, λειτουργία, βραδινή προσευχή.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Ολοκλήρωση του μαθήματος

Έχετε προετοιμάσει κάτι, -ένα γλυκό, μια ζωγραφιά, ένα φτηνό αντικείμενο- στο σχήμα ενός γράμματος, από το οποίο ξεκινά μια καθοριστική για σας λέξη-κλειδί. Με δυο λόγια αναφερόμαστε στη βασική έννοια. Μπορείτε να ενθαρρύνετε τα παιδιά να έχουν ένα μικρό σεντούκι, με τη συλλογή όλων των φειτών αναμνηστικών.

- Τα παιδιά παίρνουν μαζί τους το σταυρουδάκι που κατασκεύασαν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα έγιναν κάθε φορά στο κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Ο Σταυρός είναι ευλογία, δύναμη, χαρά, προστασία. Μας θυμίζει αυτά που υπέφερε ο Χριστός για μας. Μας θυμίζει πως εκείνος που θέλει να Τον ακολουθήσει, πρέπει να Του μοιάσει στην υπομονή, την αγάπη, τη ηρεμία, την καλοσύνη. Έτσι συμπεριφέρθηκε ο Χριστός στους ανθρώπους, αυτό πρέπει να κάνουμε κι εμείς. Κάθε φορά που κάνουμε τον Σταυρό μας είναι σαν να του μιλάμε και να Του λέμε πως Εκείνον θέλουμε να ευλογεί την κάθε μας πράξη και όλη τη ζωή μας.

